

Nr 4.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 9 §§ i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken; given Stockholms slott den 5 december 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 9 §§ i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

F ö r s l a g

till

F ö r o r d n i n g

om ändrad lydelse av 1 och 9 §§ i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken.

Härigenom förordnas, att 1 och 9 §§ i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, såsom dessa paragrafer lyda enligt förordningen den 19 juni 1917, skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Å enskilde — — — nedan stadgas.

Skall avverkningen ske för oundgängligt husbehov inom skifteslaget, där fastigheten är belägen, eller angränsande skifteslag, vare tillstånd icke erforderligt. Ej heller erfordras tillstånd i fråga om virke, som försålts till enskilda förbrukare för att inom denna förordnings tillämpningsområde användas till brännved för eget oundgängligt husbehov, dock att innehavare av avverkningsrätt endast med fastighetsägarens särskilda samtycke må verkställa dylik avverkning; skolande sålunda avverkat virke före avforslingen upphuggas till kastved.

Virke, som avverkats enligt andra stycket av denna paragraf, må ej försågas å sådan såginrättning, där sågning för export äger rum (exportsåg), så framt det ej stämplats efter ty nedan sägs.

9 §.

Bedriver — — — värde.

Innefattar — — — sagt.

Låter någon, i strid mot föreskriften i 1 § andra stycket andra punkten, bortföra virke, innan det upphuggits till kastved, eller, i strid mot föreskriften i tredje stycket av samma paragraf, försåga ostämplat husbehovsvirke å exportsåg, straffes med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor. Lag samma vare, där någon bryter mot sådan föreskrift om tillsyn å avverkning, som skogstjänsteman enligt 3 § andra stycket meddelat, eller i strid mot vad i samma stycke är stadgat kolar eller avför träd, som ej blivit uppmätt och stämplat.

---

*Utdrag av protokollet över jordbrukssärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
5 december 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQVIST,
OLSSON.

Historik.

Departementschefen, statsrådet Petersson anförde:
Den 18 juni 1915 utfärdade Kungl. Maj:t med riksdagen förordning om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, att träda i kraft den 1 januari 1916. Enligt 1 § av denna förordning fick inom förordningens tillämpningsområde avverkning av växande barrträd, vilka på grund av sin storlek hemföll under förordningens bestämmelser, ej äga rum utan tillstånd annat än för oundgängligt husbehov inom skifteslaget, där fastigheten var belägen, eller angränsande skifteslag. Denna bestämmelse verkade såsom en inskränkning uti den förfoganderätt, som jämlikt den förut gällande förordningen den 24 juli 1903 angrående åtgärder till förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län intill den 1 januari 1916 till-

kommit fastighetsägare inom ifrågavarande delar av landet beträffande skogen å hans ägor. Den hade föranletts av de upprepade fall av verklig skogsskövling, som på senare tider ägt rum, i samma mån efterfrågan och pris stegrats på så kallat undermåligt virke för förbrukning inom Västerbottens och Norrbottens län, och mot vilka förordningen den 24 juli 1903 icke utgjort tillräckligt hinder. Därjämte tillades enligt riksdagens beslut i slutet av förordningen den 18 juni 1915 föreskrift om, att för fastighet, som vore besvärad av avverkningsrätt, upplåten före förordningens trädande i kraft, avverkningsbeloppet, varom talades i förordningens 3 §, ej finge sättas högre än på grund av dittills tillämpade regler skolat ske, där ej mellan fastighetsägaren och avverkningsrättshavaren annorlunda överenskommits.

Emellertid visade det sig snart nog efter det förordningen den 18 juni 1915 trätt i kraft, att befolkningen inom orterna hade svårt att finna sig uti de restriktioner densamma medfört. Sålunda hemställde Västerbottens läns landsting och hushållningssällskap uti huvudsakligen med varandra överensstämmande skrivelser av respektive den 25 september och den 25 november 1916 bland annat, att Kungl. Maj:t måtte omedelbart vidtaga sådana åtgärder, att möjligheten för befolkningen å centralplatser inom länets kustland att erhålla nödigt byggnadsvirke och bränsle från orten måtte bliva ökad.

Uti sitt över dessa framställningar den 17 februari 1917 avgivna utlåtande ansåg sig domänstyrelsen, jämväl med hänsyn till vad vederbörande överjägmästare uti sina i ärendet avgivna yttranden anfört, böra hemställa om följande tillägg till 1 § av senast nämnda förordning: »Sådant tillstånd vare ej heller erforderligt i fråga om till kastved upphugget virke, vilket försålts till enskilda inom orten för egen förbrukning.»

Den 16 april 1917 avlät Kungl. Maj:t proposition till riksdagen, nr 284, med förslag till vissa ändringar i 1915 års förordning. Enligt detta förslag skulle i 1 § tilläggas, att tillstånd till avverkning ej erfordrades, »där det avverkade virket skall upphuggas till ved för att inom det område, där denna förordning äger tillämpning, användas för oundgängligt husbehov». Dåvarande departementschefen motiverade denna ändring med att från skogsförvaltningens sida vitsordats, att större frihet än vad då rådde i avseende å avverkning av ved till bränsle icke komme att medföra någon fara för ungslogen, och att dylik frihet skulle i sin mån bidra till den bekymmersamma bränslefrågans lösning. Departementschefen förklarade sig med allenast redaktionella jämkningar ansluta sig till domänstyrelsens förslag. Riksdagen

godkände i oförändrat skick Kungl. Maj:ts förslag. Förordning i ämnet utfärdades den 19 juni 1917 och trädde i kraft den 24 i samma månad.

Någon övergångsbestämmelse ifrågasattes icke under detta ärendes förberedande behandling och blev ej heller intagen i sistnämnda förordning.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift framhöll emellertid skogsingenjören i Umeå skogsvårdsområde Nils Almlöf, hurusom för vissa skogsägare inom ifrågavarande delar av riket den år 1917 vidtagna ändringen uti 1 § av nämnda förordning medfört menliga följder, i det att därigenom dels skapats möjlighet att med rådande höga priser å brännved opåtal fullständigt skövla vissa skogar, vilka genom sin belägenhet intill kommunikationsled särskilt lämpade sig för försäljning av dylikt virke, dels beretts innehavare av avverkningsrätt å sådana skogar, upplåten efter den 1 januari 1916 men före den 24 juni 1917, en oberäknad vinst i form av rätt till avverkning av ved av växande barrträd för husbehov inom förordningens tillämpningsområde utan föregående utsyning, utan att samtidigt meddelats bestämmelser avsedda att tillgodose avverkningsrättsupplåtares rättssäkerhet.

Till följd av remiss avgav domänstyrelsen utlåtande häröver den 15 december 1917 och överlämnade därvid inhämtade yttranden av överjägmästarna i Övre Norrbottens, Nedre Norrbottens, Skellefteå och Umeå distrikt. Styrelsen erinrade om sitt den 17 februari 1917 framlagda, här ovan återgivna förslag till formulering av nu ifrågavarande bestämmelse i 1 § och ville nu såsom sin mening framhålla, att med den föreslagna bestämmelsen, att veden skulle vara upphuggen till kastved, åsyftats en begränsning av dess användning uteslutande för avsett ändamål. Den bestämmelsen, att enligt styrelsens förslag veden före avverkningen skulle vara såld till enskilda inom orten för eget husbehov, hade även avsetts skola förekomma, att skogsskövling skulle föranledas av vedavverkningarna. De föreslagna ändringarna i förordningen hade endast haft till syfte att bereda möjlighet för enskilda inom orten att vid hastigt påkommande behov av brännved få detsamma fyllt utan den tidsödande omgång, som en utsyning medförde. De i propositionen till 1917 års riksdag vidtagna jämkningarna i styrelsens redaktionsförslag hade emellertid medfört i det närmaste en återgång till förhållandena före år 1916 inom dimensionslagens tillämpningsområde. Särskilt hade borttagandet ur domänstyrelsens förslag av orden »till enskilda inom orten för egen förbrukning» måst bibringa allmänheten den uppfattningen, att med »oundgängligt husbehov» avsåges tillfredsställande av jämväl sådant behov av

brännved, som förefunnes vid exempelvis de stora truppförbanden i Boden ävensom vid olika industrianläggningar inom förordningens tillämpningsområde. Innehavare av en avverkningsrätt, förvärvad efter den 1 januari 1916, hade enligt denna tolkning av 1917 års förordning genom densamma erhållit betydligt större valuta än som avsetts vid avverkningsrättens upplåtande. Skogsingenjören Almlöfs framställning kunde sålunda icke anses sakna fog. En ändrad lydelse av 1 § i förordningen syntes därför, jämväl med hänsyn till de rådande höga priserna å brännved, vara önskvärd och hölle styrelsen före, att det skulle vara tillfyllest, om tillstånd förklarades icke vara erforderligt i fråga om virke, som, försålt till enskilda inom orten för eget oundgängligt husbehov, upphögges till kastved före dess avforsling. Skogsingenjören Almlöfs hemställen om kompletterande bestämmelser till förhindrande av att avverkningsrättsinnehavare erhöle större rätt till skogens nyttjande än som av upplåtaren avsetts, kunde styrelsen emellertid av närmare angivna skäl icke biträda.

Utlåtande över Almlöfs framställning avgavs den 17 januari 1918 av länsstyrelsen i Västerbottens län efter hörande av länets skogsvårdsnämnd och överjägmästaren i Umeå distrikt.

Skogsvårdsnämnden gjorde däri gällande, att den ifrågasatta författningsändringen vore obehövlig. Redan bestämmelserna i 1915 års förordning hade i praktiken stått utanför möjlighet till kontroll, och 1917 års förändring hade alltså ej kunnat för skogsägare, som upplåtit avverkningsrätt, medföra avsevärda, om ens några ytterligare förluster. I regel plägade numera en skogsägare, som upplåte skog till avverkning, i kontraktet bestämma dimensionerna å virket eller åtminstone däri begagna ordalydelsen »enligt nu gällande skogslag».

Överjägmästaren i Umeå distrikt anförde gent emot detta skogsvårdsnämndens yttrande huvudsakligen följande: Skogsvårdsnämndens uppgift, att skogsägare i regel i avverkningskontrakt använde orden »enligt nu gällande skogslag», vore ej med verkligheten överensstämmande. Vad anginge kontrollsvårigheterna borde framhållas, att här endast vore fråga om att få en olycklig lagbestämmelse ändrad så, att den icke kunde giva anledning till skogsskövling med laglig rätt. Nämndens påstående, att kontroll vore omöjlig, även om klart lagförbud funnes, vore för övrigt givetvis alldeles oriktigt. Av särskild vikt vore emellertid, att begreppet »oundgängligt husbehov» närmare definierades.

Länsstyrelsen i Västerbottens län fann av den i ärendet förebragta utredningen framgå, att i gällande lagstiftning föreläge en lucka, som på beklagligt sätt vore ägnad att gynna uppskörtning av mindre

omtänksamma skogsägare ävensom medföra våda för en avsevärd skogs-skövling. En tilläggsbestämmelse till förhindrande att genom 1917 års författningsändring en icke åsyftad utsträckning i avverkningsrätts-havares befogenhet åstadkommes, vore högeligen av nöden. Vad an-ginge domänstyrelsens förslag till förändrad lydelse av dimensions-lagens 1 § i ändamål att inskränka rätten att utan utsyning till ound-gängligt husbehov avverka skog till ved, syntes detta förslag icke kunna förordas, sådant detsamma formulerats av domänstyrelsen. Någon anledning att medgiva försäljning blott till enskilda torde nämligen icke finnas. Även det allmänna *ortsbehovet* såsom till skolor, kyrkor, tings-hus, kommunalhus sjukstugor, fackföreningslokaler, goodtemplarhus m. fl. borde fortfarande kunna tillgodoses. För övrigt hade länsstyrelsen sig icke bekant, att vare sig ortens skogstjänstemän, domstolarna eller be-folkningen — såsom domänstyrelsen ville göra gällande — tolkat be-greppet »oundgängligt husbehov» därhän, att detsamma i detta samman-hang skulle avse jämväl industriella anläggningar, kommunikationer, regementen o. d. Ett förtydligande av lagstadgandet i nämnda del syntes dock önskvärt.

Efter inhämtande av yttrande av skogsingenjören i Luleå skogs-vårdsområde anförde länsstyrelsen i Norrbottens län i utlåtande den 19 januari 1918 bland annat följande. Enligt vanliga civilrättsliga regler torde beträffande ett avverkningskontrakt, varigenom en skogsägare upplåtit avverkningsrätten till exempelvis »allt undermåligt virke, som enligt gällande lag får avverkas» eller till »undermåligt virke, som lag-ligen får avverkas», avverkningsrättsägaren icke äga att tillgodogöra sig virke i större utsträckning än som den vid tiden för avverkningsrättens upplåtelse gällande lagstiftning medgäve. En skogsägare, som finge sin skog skövlad eller visade skäl att fara förelåge för dess skövlande av en avverkningsrättsägare med dylikt kontrakt, ägde givetvis hos veder-börande överexekutor påkalla handräckning för stävjande av tilltaget, och domstols blivande behandling av saken skulle otvivelaktigt bereda skogsägaren hans behöriga skydd. Enligt tillgängliga prejudikat borde det icke utan vidare få tagas för givet, att genom vanliga skogsavverk-ningskontrakt upplåtes även den undermåliga skogen, utan för ett tillgodogörande av denna erfordrades nog särskilt förbehåll i kontraktet. Måhända vore dock icke ur vägen att lagtexten till undvikande av varje missförstånd förtydligades.

Med anledning av vad de bägge länsstyrelserna sålunda anført avgav domänstyrelsen den 23 februari 1918 förnyat yttrande. Styrelsen gjorde häri gällande, att i och med den av styrelsen i utlåtandet den 15 december 1917 föreslagna ändringen borttoges fullständigt verk-

ningarna framåt av 1917 års författningsändring i fråga om avverkningsrätter, upplåtna efter den 1 januari 1916. Gentemot den av länsstyrelsen i Västerbottens län framställda invändningen emot styrelsens förslag till sådan ändring av 1 §, att avverkning av ved utan föregående utsyning skulle få äga rum endast ifråga om försäljning till enskilda, ville styrelsen erinra, att sådant allmänt ortsbehov av ved som i fråga om skolor, sjukhus m. m. vore så konstant, att detsamma i god tid kunde förutses, och därför också borde fyllas med i behörig ordning utsynat virke. Styrelsen funne icke anledning frångå sitt i utlåtandet den 15 december 1917 framlagda förslag.

Den 5 april 1918 avlät Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen, nr 245, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 9 §§ i 1915 års förordning. Enligt detta förslag skulle i 1 § andra stycket tilläggas, att tillstånd till avverkning ej erfordrades i fråga om virke, som försålts antingen till livsmedelsnämnd eller annan sådan kommunal myndighet eller ock till enskilda förbrukare för att inom förordningens tillämpningsområde användas till brännved för oundgängligt husbehov, dock att innehavare av avverkningsrätt endast med fastighetsägarens särskilda samtycke finge verkställa dylik avverkning. Sålunda avverkat virke skulle före avforslingen upphuggas till ved. De föreslagna nya bestämmelserna i denna paragraf avsågo alltså dels en inskränkning uti den genom 1917 års författningsändring medgivna rätten till fri avverkning av ved till husbehov dels att bereda upplåtare av avverkningsrätt till skog viss säkerhet för godtyckligt förfarande från avverkningsrättsinnehavarens sida. Ändringarna av 9 § omfattade straffbestämmelser, som direkt anslöto sig till den föreslagna ändrade lydelsen av 1 §.

I motiveringen till dessa ändringsförslag framhöll jag, att, då det av de gjorda framställningarna och utlåtandena däröver syntes framgå, att den år 1917 vidtagna ändringen i 1 § möjliggjort större avverkning av undermålig skog än som kunde anses förenligt med god skogshushållning, det kunde ifrågasättas, om ej det riktigaste vore att återgå till den ursprungliga avfattningen av lagrummet och sålunda fordra utsyning, så snart ej avverkningen skedde för oundgängligt husbehov inom det skifteslag, där fastigheten vore belägen, eller angränsande skifteslag. Då emellertid de orsaker, som föranlett 1917 års lagändring, alltjämt vore för handen och motiverade en lättnad i utsynings tvånget, syntes mig, särskilt med hänsyn till önskvärheten att underlätta bränsleanskaffningen i förevarande trakter, att avverkning till brännved av undermåligt virke utan föregående utsyning borde tillåtas,

1918 års
proposition.

därest det avverkade virket skulle användas för oundgängligt husbehov inom förordningens tillämpningsområde. I övrigt anslöt jag mig i huvudsak till domänstyrelsens förslag såsom innefattande lämpliga inskränkningar i gällande bestämmelser. Sålunda borde virket hava före avverkningen försålts till förbrukare ävensom före avforslingen hava upphuggits till ved, varigenom vunnas, att avverkning ej finge ske för försäljning till uppköpare, liksom även större möjlighet bereddades att kontrollera för vilket ändamål virket skulle användas. Beträffande tolkningen av begreppet »husbehov» fann jag det uteslutet att under »husbehov» innefatta bränslebehovet för exempelvis regementen, industriella anläggningar och dylikt, och icke heller syntes mig bränslebehovet för skolor, kyrkor, tingshus etc. kunna betecknas såsom oundgängligt husbehov. Däremot syntes mig livsmedelsnämnd eller annan därmed jämförlig kommunal institution inom förordningens tillämplighetsområde böra jämsättas med enskild förbrukare.

Vad sedan anginge spörsmålet rörande rättsförhållandet mellan en jordägare å ena sidan och en innehavare av en redan upplåten avverkningsrätt å den andra fann jag vid det förhållandet, att en ökad avverkning faktiskt kunde bliva följden av utsyningstvångets mildrande, en särskild bestämmelse påkallad till förekommande av den orättvisa, som kunde ligga häri. I enlighet härmed avfattades den föreslagna bestämmelsen, att fastighetsägarens samtycke skulle inhämtas.

Motion 1918.

I en inom andra kammaren väckt, av herr Wiklund jämte tjugi andra ledamöter av kammaren undertecknad motion (nr 382) hemställdes, i anledning av propositionen, att 1 § i förordningen i stället måtte erhålla följande lydelse:

»Å enskilda — — — nedan stadgas.

Skall avverkningen ske för oundgängligt husbehov inom skifteslaget, där fastigheten är belägen, eller angränsande skifteslag, vare tillstånd icke erforderligt. Ej heller erfordras tillstånd, där det avverkade virket skall inom denna förordnings tillämpningsområde användas till brännved för oundgängligt husbehov; dock att innehavare av avverkningsrätt endast med fastighetsägares särskilda samtycke må verkställa dylik avverkning.

Virke, som avverkats — — — ty nedan sägs.»

Förslaget innebar allenast den ändring i gällande förordning, att innehavare av avverkningsrätt skulle kunna utan utsyning avverka till försäljning endast efter medgivande av fastighetens ägare. Motionä-

terna ville i övrigt behålla de lättnader i utsyningstvånget, som 1917 genomförts.

I skrivelse den 13 juni 1918, nr 385, tillkännagav riksdagen i avslutning till jordbruksutskottets hemställan, att ifrågavarande proposition icke kunnat av riksdagen antagas, och anhöll tillika, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa ytterligare utredning om och i vad mån, utöver vad i förenämnda förordning den 18 juni 1915 föreskrivits, bestämmelser kunde anses erforderliga till förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom nyssnämnda delar av landet. Riksdagen anförde i denna skrivelse huvudsakligen följande.

*Riksdagens
skrivelse 1918.*

Det syntes riksdagen vanskligt att på grund av den erfarenhet, som vunnits under den korta tid, som förflutit sedan 1917 års ändring genomfördes, bilda sig en bestämd uppfattning om verkningarna av denna ändring. Av i anledning av framställningen avgivna utlåtanden hade riksdagen i allt fall icke kunnat med bestämdhet bedöma, huruvida 1917 års lagändring medfört sådana menliga följder, som nu gjordes gällande. För genomförandet av en förändrad lagstiftning i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag syntes därför, enligt riksdagens förmenande, ytterligare utredning erforderlig.

Då förslaget till ifrågavarande förordning genom proposition förelades 1915 års riksdag, hade riksdagen uttalat, att det inför den kritik, som riktats mot dimensionslagar i allmänhet, givetvis kunde ifrågasättas, huruvida lagstiftning av detta slag borde vidare utvecklas och bibehållas. Det hade även framhållits, att den meningen gjort sig gällande, att man i varje fall borde avvakta det förslag, som antagligen snart vore att förvänta från skogslagstiftningskommittén, för att se, huruvida icke detta förslag med lämpliga tillägg och förändringar skulle kunna passa för jämväl nu ifrågavarande landsdelar. Riksdagen hade likväl på grund av de obestriddliga förbättringar, som det då framlagda förslaget innebure, ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag, och därjämte uttalat, att, därest annat bättre lagförslag skulle i en nära framtid kunna framläggas, varigenom dimensionsprincipen bleve avlöst av andra trygghetsåtgärder mot skövling samt skogsvårdssynpunkterna bättre tillgodosedda, intet hinder borde möta, att ett sådant förslag efter vederbörlig granskning komme att ersätta dimensionslagen för Västerbottens och Norrbottens läns kustland.

Riksdagens uppfattning år 1915 hade sålunda varit, att den ifrågavarande förordningen borde betraktas såsom provisorisk och gälla, till dess en mera rationell lagstiftning på förevarande område kunde genomföras på grundval av skogslagstiftningskommitténs väntade förslag i ämnet.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott nu år 1918 inhämtat skulle antagligen nämnda kommitté inom en nära framtid komma att avgiva sitt betänkande. På grund härav syntes det riksdagen lämpligt att avvakta detta betänkandes framläggande för att erhålla kännedom, huruvida detta innehölle förslag till en mera rationell lagstiftning på förevarande område. För den händelse detta betänkande av någon anledning icke skulle kunna genom proposition föreläggas 1919 års riks-

dag samt den nu föreliggande frågan därigenom icke kunna lösas, syntes det riksdagen emellertid lämpligt, att ytterligare utredning i förevarande ärende verkställdes, så att med full tydlighet kunde utrönas, huruvida den år 1917 vidtagna ändringen medfört skadliga följder. Det förslag, vartill denna utredning kunde föranleda, borde, under nyss angiven förutsättning, föreläggas 1919 års riksdag.

Vid föredragning den 20 juni 1918 av denna riksdagens skrivelse anbefalldes Kungl. Maj:ts domänstyrelsen att, efter hörande av vederbörande skogstjänstemän, skogsvårdsnämnder och länsstyrelser och sedan landstingen beretts tillfälle att yttra sig i frågan, inkomma med sådan utredning, som riksdagen begärt, samt de förslag, som därav kunde finnas påkallade. Till åtlydnad härav har domänstyrelsen med överlämnande av inhämtade yttranden och utlåtanden den 31 december 1918 avgivit den begärda utredningen.

*Utlåtanden
öfver riksdags-
skrivelsen.*

Det torde här böra framhållas, att riksdagens skrivelse med dess begäran om ytterligare utredning om och i vad mån, utöver vad i förenämnda förordning föreskrivits, bestämmelser kunde anses erforderliga till förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom ifrågasvarande delar av landet, synes, att döma av en del av de i ärendet avgivna yttrandena, hava tolkats som om den i hela dess utsträckning upprullat frågan icke blott om dimensionslagens fullständiga omarbetning utan även om dess ersättande med en annau och mera ändamålsenlig lag.

Sedda mot denna bakgrund kunna de till domänstyrelsen avgivna utlåtandena grupperas i dels sådana, vari dimensionslagen av en eller annan anledning anses otillfredsställande, och vari i förväntan på en mera ändamålsenlig lagstiftning på området av denna anledning för närvarande avstyrkes varje ändring i deusamma, dels sådana som med bibehållande av dimensionslagen förorda ändringar däri. Till den förra gruppen höra de utlåtanden, som avgivits utav länsstyrelsen i Västerbottens län, skogsvårdsnämnden och landstinget i samma län, skogsingenjören i Luleå skogsvårdsområde samt skogsingenjören i Skellefteå norra skogsvårdsområde. Den sistnämnde gör dock detta uttalande under förbehåll om en snar övergång till annan lagstiftning i berörda hänseende. Samtliga övriga yttranden kunna häuföras till den andra gruppen, och sålunda hava länsstyrelsen i Norrbottens län, samma läns landsting och skogsvårdsnämnd samt på två undantag när samtliga i ärendet hörda skogsstatstjänstemän uttalat sig för dimensionslagens bibehållande samt vissa ändringar däri. Norrbottens läns landsting har dock därvid framhållit, att det ställt sig på 1915 års riksdags ståndpunkt och

velat understryka dimensionslagens berättigande endast såsom provisorisk.

Det av skogsingenjören Almlöf förut gjorda uttalandet, att 1917 års ändringar i dimensionslagen åstadkommit verkliga skövlingar av skog, har nu bestyrkts dels av denne, som anslår arealen av sålunda skövlande skogsmarker inom eget tjänstgöringsområde till omkring 200 hektar, dels av skogsingenjörerna i Nysätra skogsvårdsområdes södra del och i Töre skogsvårdsområde. Vederbörande överjägmästare hava vitsordat dessa uttalanden. I övrigt hava skogsstatstjänstemännen samstämmt framhållit, att ingen nämnvärd skogsskövling av denna anledning förekommit, dock hava så gott som samtliga, vilka yttrat sig härutinnan, uttalat, att detta lyckliga förhållande bör tillskrivas den omständigheten, att befolkningen i orterna ej ännu insett eller fattat räckvidden av denna lagändring. Västerbottens läns landsting och skogsvårdsnämnd förmåla sig ej äga kännedom om några fall av sådan skogsskövling och länsstyrelsen i samma län synes vilja instämma i dessa uttalanden. Här stå sålunda uttalanden från tjänstemän och myndigheter inom samma län i direkt motsats mot varandra, vilket torde kunna förklaras på det sätt, att de särskilda fall, som kommit till skogstjänstemännens kännedom, ännu ej hunnit bliva allmänt kända.

I fråga åter om de ändringar och tillägg till dimensionslagen, som framlagts i de till den senare gruppen hänförliga yttrandena, torde desamma böra skärskådas i anslutning till propositionen år 1918.

Beträffande ändringen av 1 § hava skogsingenjörerna i Umeå samt Skellefteå södra och norra skogsvårdsområden ej velat uttala sin anslutning till densamma. Den förstnämnde har förordat en återgång till 1915 års lydelse av samma § och även de två senare hava anslutit sig härtill under förutsättning att ej den rådande bränslebristen nödvändiggjorde ett underlättande av vedanskaffningen, för vilket fall de ville förorda bestämmelser i överensstämmelse med propositionen.

För ett antagande i så gott som oförändrad lydelse av propositionen hava följande skogstjänstemän uttalat sig, nämligen överjägmästaren i Skellefteå distrikt samt skogsingenjörerna i Nysätra norra, Töre-Rånedelen, och Piteå skogsvårdsområden, de två förstnämnda under uttalande av att ordet »ved» borde i enlighet med domänstyrelsens förslag utbytas mot ordet »kastved». De tvenne senare hava därjämte framhållit, att vid en blivande ändring i dimensionslagen i enlighet med propositionen tillägg borde göras med förbud för dels annan avverkning i växtliga bestånd än så kallade beståndsvårdande huggningar dels avverkning utan vederbörligt tillstånd av fröträäd av fullmålig skog.

Länsstyrelsen i Norrbottens län, landstinget och hushållningsällskapet i samma län samt överjägmästaren i Nedre Norrbottens distrikt hava framlagt ett förslag till ändrad lydelse av 1 §, som ej obetydligt skiljer sig från propositionen, och må detsamma, till vilket jämväl t. f. överjägmästaren i Övre Norrbottens distrikt i huvudsak anslutit sig, här citeras i de delar det avviker från Kungl. Maj:ts förslag. »Ej heller erfordras tillstånd i fråga om virke, som försäljes antingen till livsmedelsnämnd eller till kyrklig eller kommunal myndighet, eller ock till enskild förbrukare för att inom denna förordnings tillämpningsområde användas till brännved för oundgängligt husbehov, dock att innehavare av avverkningsrätt må verkställa dylik avverkning endast efter utsyning, där ej avverkningen avser hans oundgängliga husbehov.»

För sådana bestämmelser till reglerande av avverkningsrättsinnehavares förfogande över den till honom upplåtna skogen hava dessutom överjägmästarna i Övre Norrbottens och Skellefteå distrikt samt skogsingenjörerna i Nysätra norra och södra skogsvårdsområden uttalat sig.

Biträdande skogsingenjören i Umeå skogsvårdsområde, Vindeldelen, har framhållit, att ingen avverkning för avverkningsrättsägares räkning borde få ske utan föregående utsyning. Häri har under vissa förutsättningar skogsingenjören i Töre skogsvårdsområde, Kalix-delen, instämt.

Skogsingenjören i Skellefteå södra skogsvårdsområde har i fråga om förhållandet emellan markägare och avverkningsrättsinnehavare ställt sig på samma ståndpunkt som propositionen. Vidare torde i detta sammanhang böra framhållas, att skogsingenjören i Umeå skogsvårdsområde, Umeå-delen, N. Almlöf ifrågasatt, att beträffande avverkningsrätter upplåtna efter den 1 januari 1916 men före den 24 juni 1917 skulle gälla tilläggsbestämmelserna i 1915 års förordning.

Beträffande i övrigt uti de föreliggande yttrandena gjorda uttalanden och framställda önskemål angående ändringar i eller tillägg till dimensionslagen må framhållas, att tre skogstjänstemän velat understryka, att 1917 års ändring betydligt försvårat kontrollen av förordningens efterlevnad, att överjägmästaren i Skellefteå distrikt samt skogsingenjörerna i Töre och Nysätra norra skogsvårdsområden uttalat sig för förbud att å sågplats vid exportsåg upplägga ostämplat husbehovsvirke samt att t. f. överjägmästaren i Umeå distrikt ansett en tolkning eller exakt definiering av uttrycket »oundgängligt husbehov» nödvändig eller åtminstone synnerligen önskvärd.

Slutligen har samme överjägmästare uttalat, att överdriven avverkning av ungskog skulle bäst förhindras, om bestämmelser meddelades därom, att all avverkning skulle ske enligt skogsvårdens fordringar; härigenom skulle utan fara avverkning för husbehov inom eget och angränsande skifteslag kunna medgivas utan utsyningsförfarande och jämväl särskilda bestämmelser angående avverkningsrättsinnehavares förfoganderätt till inköpt skog kunna undvaras. Överjägmästaren har därjämte ifrågasatt, att fullmåligt virke skulle få utsynas utan avgift till statsverket.

För egen del har domänstyrelsen anfört i huvudsak följande:

»Ehuru väl domänstyrelsen icke har sig bekant, när skogslagstiftningskommitténs betänkande kan föreligga färdigt, så torde man dock med visshet kunna förutsäga, att med hänsyn därtill, att en hel del myndigheter och tjänstemän torde komma att i ärendet avfordras yttranden, innan proposition kan föreläggas riksdagen, en sådan åtgärd icke kan medhinnas under år 1919. Fast hellre synes det styrelsen sannolikast, att vederbörliga yttranden ej hinna avgivas före sommaren 1920, även om betänkandet skulle kunna remitteras under förra hälften av år 1919. I varje fall torde man därför böra räkna med en särskild lagstiftning för skogarna inom Västerbottens och Norrbottens kustland under en tidrymd av minst tre år framåt.

Vid sådant förhållande lär det alltså åligga domänstyrelsen att för Kungl. Maj:t framlägga förslag till de bestämmelser som, utöver vad i förordningen den 18 juni 1915 förordnats, kunna anses erforderliga för att förhindra överdriven av-

verkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken.

Härvid kan man tänka sig två vägar. Antingen en komplettering av nämnda förordning med föreskrifter av i huvudsak samma innehåll beträffande skogsskötseln, som stadgats i 1 § i lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, eller också viss ändrad lydelse av 1 § i förenämnda förordning av den 18 juni 1915.

Ser man denna fråga uteslutande ur det rena skogsvårdsintressets synpunkt, är otvivelaktigt det förra alternativet att föredraga. Principen, som ligger till grund för lagen av den 28 juni 1918, eller att oberoende av trädens dimension eller vem som är ägare till desamma — markägaren eller avverkningsrättsinnehavaren — vid all avverkning av skog fordra, att skogsvårdens krav icke få åsidosättas, måste nämligen anses såsom den enda riktiga. Dessutom besitter en sålunda uppbyggd lag den stora fördelen framför varje annan, där mer eller mindre detaljerade bestämmelser i ena eller andra hänseendet intagits, att densamma icke kan på grund av vid olika tillfällen och å olika orter sig företeende omständigheter visa sig i behov av ändringar eller jämkningar av en eller annan art. Ej heller kan en sådan lags bokstav giva anledning till rättstvister och olika tolkningar i samma omfattning som den lag, vilken söker lämna föreskrifter i detalj.

Domänstyrelsen skulle därför obetingat vilja giva företräde åt en sådan komplettering av den så kallade dimensionslagen, därest det nu vore fråga om en lag, som kunde beräknas skola bli av mera permanent art.

Då det nu emellertid är fråga om lagbestämmelser, vilka kunna antagas skola äga giltighet under högst 3 å 4 år, så synes det dock domänstyrelsen mest ändamålsenligt, oaktat ett blivande förslag till lagstiftning för skogar inom ifrågasvarande delar av landet sannolikt i många avseenden kommer att grundas på bestämmelser, som redan nu finnas dels i lagen den 3 juni 1903 angående vård av enskildes skogar dels i här förut omnämnda lag den 28 juni 1918, med hänsyn till sättet för handhavande av dimensionslagen och den organisation, som härför för närvarande finnes, att man tillsvidare bygger på denna lags grund.

På sätt varför närmare redogöres i den proposition, som föranlett den föreliggande riksdagskrivelsen, har domänstyrelsen på särskilt förekomna anledningar föreslagit följande ändrade lydelse av 1 § i dimensionslagen nämligen i utlåtande den 17 februari 1917: 'Sådant tillstånd vare ej heller erforderligt i fråga om tillkastved upphugget virke, vilket försålt till enskilda inom orten för egen förbrukning', samt i utlåtande den 15 december 1917: 'Ej heller i fråga om virke, som, försålt till enskilda inom orten för eget oundgängligt husbehov, upphugges till kastved före dess avforsling'.

I båda fallen avsågo de föreslagna ändringarna i eller tilläggen till den ursprungliga lagtexten att bereda befolkningen inom orterna större möjligheter att vid påkommande behov av brännved lättare få detsamma fyllt, än om virket först skulle i behörig ordning utsynas. Då styrelsen avgav det förra av dessa utlåtanden, hade man, såsom då också tydligt utsades, icke att räkna med sådana värden å vedvirke på rot, att någon egentlig fara för skogsskövling genom vedavverkningens frigivande på föreslaget sätt skulle kunna uppstå. Ej heller vid tiden för avgivande av det senare här förut omnämnda utlåtandet hade faran av vedavverkningens lösgivande med hänsyn till de höga rotvärden å vedskog, som

blivit en följd av bristen på fossila och andra importerade brännmaterial, hunnit fullt framträda.

I båda dessa förslag till ändrad lydelse av 1 § i dimensionslagen ansåg sig styrelsen hava genom föreskrift att dels virket skulle behandlas på visst sätt, dels försäljningen skulle äga rum för visst angivet ändamål, så långt möjligt varit, förebyggt faran för skogsskövling. Det var dock med stor tvekan och allenast för att tillmötesgå från visst håll härom direkt framställda önskningsar, som styrelsen den 17 februari 1917 föreslog, att utsyning av vedvirke ej skulle erfordras, då det samma, upphugget till kastved, försålt till enskilde för egen förbrukning *inom orten*, och var härmed första avsteget gjort för husbehovsavverkningens lösgivande utanför det egna och angränsande skifteslaget.

Förordningen den 19 juni 1917 erhöi emellertid i denna del sådan lydelse, att utsyning av undermålig skog, som skulle upphuggas till ved för att inom det område, där denna förordning ägde tillämpning, användas för oundgängligt husbehov, icke erfordrades.

Om också uttrycket 'inom orten' uti domänstyrelsens nyssciterade utlåtande kunde hava krävt viss ytterligare bestämning, så har dock genom den nyss angivna lagtexten, oavsett den vidare omfattning den fria vedavverkningen härigenom erhållit, ännu en regulator på denna avverkning undantagits från styrelsens ursprungliga förslag därigenom att ordet »kastved» fått ersättas av ordet »ved». Detsamma kan också sägas hava blivit fallet därigenom, att tillfredsställandet av det oundgängliga husbehovet av brännved utan föregående utsyning icke såsom domänstyrelsen ifrågasatt inskränkts till att avse allenast enskilde. Varför styrelsen föreslagit just dessa begränsningar har styrelsen utförligt motiverat uti sina båda förutnämnda utlåtanden.

Med den lydelse dimensionslagen genom förordningen den 19 juni 1917 i förenämnda hänseende erhållit, har också faran för skogsskövling blivit synnerligen stor, vilket också bestyrkts av samtliga i ärendet hörda skogstjänstemän, även om ännu så länge endast ett färre antal fall av skogsskövling kunnat konstateras. Av skogstjänstemännens yttranden ävensom av de upplysningar styrelsen i övrigt i detta hänseende erhållit, har framgått, att skogsskövling förekommit dels i form av direkt avverkning inom förut orörda ungskogsbestånd, dels genom raserande av vid utsyning jämlikt dimensionslagen lämnade eller försiktigt gallrade yngre trädgrupper eller bestånd.

I båda dessa fall är ju resultatet lika beklagligt, men synes det framför allt oriktigt, att en lag, som är avsedd att förhindra överdriven avverkning av ungskog, icke skall kunna avvärja, att, sedan yngre och växtliga bestånd blivit rationellt behandlade genom en tidskrävande och med avsevärda kostnader förenad offentlig förrättning, verkningarna härav skola kunna på grund av skogsägarens vinningslystnad helt omintetgöras till stor skada ej blott för den närmaste utan även för en något mera avlägsen framtid.

Såsom förevändning för en dylik avverkning tages ju ofta nog den omständigheten, att vid avverkning utav de utsynade träden en del ostämplade träd blivit mer eller mindre skadade och av denna anledning böra avverkas, och så förer utbyggandet av ett träd ett utfällande av ett närstående med sig och därmed är den med utsyningen avsedda behandlingen av beståndet värdelös.

I fråga om av skogsägaren eventuellt företagen vedavverkning utan förut-

gången utsyning i förut orörda ungskogsbestånd läser nog markägaren avhålla sig från att här verkställa kalhuggningar och helt rasera bestånden, vadan, om också i sådana fall mycken skada kan åstadkommas genom oriktig eller för kraftig gallring, risken för skogsskövling ej torde vara så direkt överhängande.

Tilläggas bör, att en stor del av befolkningen inom ifrågavarande delar av landet tack vare den upplysningsverksamhet på området, som under en avsevärd tid nu ägt rum, numera torde sitta inne med viss kännedom om huru en första hjälpgallring bör utföras.

Är det åter fråga om skogar upplåtna på avverkningsrätt, lära nog höga träpriser till den grad fresta till skogsskövling, att alla andra hänsyn få vika.

Av de i ärendet av länsstyrelsen i Västerbottens län, samma läns landsting och skogsvårdsnämnd avgivna utlåtandena framgår, att inom detta län, där utvecklingen påstås hava fortskridit längre än i det andra län, som beröres av den föreliggande frågan, någon opinion för eller behov av förändringar i dimensionslagen, sådan den lyder jämlikt kungörelsen den 19 juni 1917, icke skulle förefinnas.

Domänstyrelsen kan emellertid ej dela den uppfattningen, att icke behov av sådana förändringar föreligger, och anser sig böra understryka, att det enligt styrelsens åsikt är nödvändigt, att sådana ändringar snarast möjligt vidtagas. I sådant avseende får styrelsen uttala, att styrelsen allt fortfarande intager samma ståndpunkt som i sitt den 17 februari 1917 här förut omnämnda utlåtande, och förmenar styrelsen alltså, att den då föreslagna ändringen uti 1915 års dimensionslag skulle i huvudsak vara effektiv för att förhindra skogsskövling. Styrelsen har därvid också tänkt sig, att man nu stode inför kristidens avveckling och inom något år skulle kunna räkna med mera normala förhållanden på bränslemarknaden, varigenom vedvirkets rotvärde skulle komma att sjunka. I följd härav skulle det ej heller, såsom ifrågasatts, bliva erforderligt att giva dimensionslagen utseendet av kristidsförordning genom att uppräknas de olika myndigheter, vilka skulle äga rättighet att inköpa icke utsynad ved.

Gent emot den opinion, som till äventyrs skulle finnas emot styrelsens förslag, att avverkning av kastved för enskildas egen förbrukning skulle vara tillåten utan utsyning, får styrelsen ännu en gång framhålla, att då det i allmänhet anses nödvändigt, att brännved bör hava fått torka åtminstone över en sommar men helst ett år, innan den skall användas, så kan det icke anses nödvändigt att för de större konsumenternas av brännved räkning, vilkas behov därav är tämligen konstant och låter sig beräkna ett år i förväg, och vilka också ställa större fordringar på vedens grad av torrhet, medgiva en fri avverkning, som kan leda till skogsskövling. I anslutning härtill och då ett frigivande av vedavverkningen endast i sådana fall kan anses berättigat, då det är fråga om att tillfredsställa hastigt påkommande behov av brännved i mindre omfattning, får styrelsen, på det att någon tolkning av begreppet 'inom orten', vilka ord inflöto i styrelsens förslag den 17 februari 1917, ej måtte befinnas erforderlig, hemställa, att 1 § i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Å enskilde — — — nedan stadgas.

Skall avverkningen — — — icke erforderligt; ej heller erfordras tillstånd i fråga om virke, som försålts till enskilda förbrukare för att inom denna förordnings

tillämpningsområde användas till brännved för eget oundgängligt husbehov, dock att innehavare av avverkningsrätt endast med fastighetsägarens särskilda samtycke må verkställa dylik avverkning; skolande sålunda avverkat virke före avforslingen upphuggas till kastved. Virke efter — — — nedan sägs.'

Skulle emellertid ej detta förslag vinna beaktande, och skulle det ej heller befinnas lämpligt att giva dimensionslagen en påbyggnad med vissa föreskrifter hämtade från lagen den 28 juni 1918 om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, såsom här förut blivit antytt, finnes enligt styrelsens förmenande, om 1917 års förändringar i undermålslagen skola bibehållas, ingen annan utväg för att använda en hotande skogsskövling, än att tillgripa viss inskränkning i areal och beskaffenhet av den mark, varå vedavverkning må äga rum utan föregående utsyning. Ävenså torde det vid sådant förhållande bliva erforderligt att reglera förhållandet emellan markägare och innehavare utav avverkningsrätt till skogen i fråga om sådan avverkning av ved.

Då det torde finnas skäl för det antagandet, att prisen på timmer, pappersmasseved och props komma att stiga, medan, av anledning, som här förut angivits, priset å brännved torde komma att nedgå, lär man med fog kunna räkna med, att till brännved kommer att av växande skog användas huvudsakligen smärre dimensioner. En oförsiktigt bedriven avverkning av brännved kommer därför att visa sina skadliga verkningar huvudsakligen inom dels de ogallrade ungskogarna, dels med utsyning jämlikt dimensionslagen övergångna trakter. För att förebygga allt för mycken skövling och förhindra, att verkningarna av en beståndsvårdande huggning omintetgöras, lär det bli nödvändigt att i fråga om den förra kategorien av bestånd inskränka den fria vedavverkningen till viss areal och beträffande den senare kategorien förhindra, att avverkning för snart ånyo övergår densamma.

Om nu därför vedavverkningen skall tillåtas ske utan utsyning i ogallrade ungskogsbestånd, bör den emellertid ej för varje år få omfatta mer än högst en tiondel av fastighetens med sådan skog bevuxna areal. Härigenom borde fastighetens tillgång på dylik skog hindras från att på en gång skövlas, och ägaren manas att anlita den anvisning för beståndens skötsel, som står till buds genom vederbörande skogspersonal.

I fråga om den tidrymd, som bör förflyta mellan två avverknings inom ett bestånd, kan något visst antal år ej såsom allmängiltigt uppgivas, men resultatet av en huggning i fråga om de kvarlämnade trädens utseende lär nog i allmänhet kunna utrönas efter loppet av fem år. I varje fall bör beståndet efter en sådan tidrymd med undantag för tillvaratagande av genom en föregående avverkning skadade eller vindfällda träd lämnas i fred för ytterligare huggningar, på det att följderna av den senaste huggningen må kunna fullt iakttagas.

Under förutsättning att det skulle befinnas lämpligt att i huvudsak bibehålla den lydelse, som 1 § i dimensionslagen erhållit genom förordningen den 19 juni 1917, får styrelsen emellertid föreslå följande ändrade lydelse av densamma.

Å enskilde — — — nedan stadgas.

Skall avverkning — — — för oundgängligt husbehov; dock att sådan avverkning av ved ej må för varje år omfatta mer än högst en tiondel av fastighetens med ungskog bevuxna areal. Ej heller må, utan vederbörande skogstjänstemans därtill lämnade tillstånd, sådan avverkning företagas å skogsområde, varå utsyning och avverkning enligt denna förordning ägt rum under senast förflutna fem

är. Innehavare av avverkningsrätt må dock endast med fastighetsägarens särskilda samtycke verkställa dylik avverkning. Virke efter — — — nedan sägs'.

De av styrelsen härövan alternativt föreslagna ändringarna av 1 § i dimensionslagen fordra viss ändring av 9 § samma lag, men då det härvidlag endast är fråga om utformande av straffbestämmelser för överträdelse av vad som i 1 § stadgats, har styrelsen ej nu ansett sig böra även i detta avseende framlägga särskilda förslag.

I fråga om övriga såsom önskvärda i yttrandena framhållna ändringar i dimensionslagen har styrelsen, så vitt de icke berörts av de av styrelsen nu framlagda förslagen, icke ansett dem vara av sådan art eller betydighet, att de, med hänsyn därtill att ifrågavarande förordning torde inom några år komma att ersättas av en annan skogslag, nu borde föranleda till någon åtgärd.»

Till följd av andra brådskande riksdagsärenden medhanns icke att till 1919 års lagtima riksdag avläta proposition med anledning av domänstyrelsens utredning i utlåtandet den 31 december 1918.

Departementschefen.

Huruvida dylik framställning lämpligen bör göras till 1920 års riksdag, sammanhänger med frågan huru snart skogslagstiftningskommitténs förslag kan leda till något beslut. Kommittén har den 9 december 1918 avgivit ett med del 1 betecknat, omfångsrikt betänkande. Delen 2, som utgör en vidlyftig reservation av kommitténs ordförande och innefattar ett parallellförslag, har ännu icke blivit färdigtryckt. Då ett flertal myndigheter m. fl. uppenbarligen böra höras över dessa förslag och jämväl lagrådets yttrande skall inhämtas, synes det icke sannolikt, att frågan skall kunna föreläggas 1921 års riksdag. Förr än tidigast med nyåret 1923 lär därför en ny allmän lagstiftning angående de enskilda skogarna icke kunna träda i tillämpning, och tidpunkten kan lätteligen komma att förskjutas framåt, därest en mera väsentlig omarbetning av kommittéförslaget skulle visa sig påkallad. Nyssberörda kommittés förslag gälla icke dimensionslagens tillämpningsområde. Frågan, huruvida den blivande lagstiftningen angående enskilda skogar överhuvud bör i sina principer tillämpas även inom sagda område, tarvar, såsom kommittén ock framhållit, särskild undersökning.

Under dessa förhållanden och inför de bestämda uttalanden, som gjorts av såväl flertalet skogstjänstemän som domänstyrelsen angående faran för skogsskövling, därest nu gällande stadganden bibehållas oförändrade, anser jag frågan böra framföras till 1920 år riksdag. Beträffande förslaget innehåll hava av åtskilliga skogstjänstemän förordats strängare bestämmelser gentemot skogsägarna än de i 1918 års proposition intagna, därvid bland annat föreslagits återgång till den ursprungliga avfattningen av 1 § i 1915 års förordning. Från andra håll åter — bland annat länsstyrelsen och landstinget i Norrbottens län

— hävdas, att såväl 1918 års förslag som nu gällande bestämmelser skulle vara alltför stränga i vissa avseenden, medan å andra sidan skärpning borde ske i fråga om innehavare av avverkningsrätt.

För egen del ansluter jag mig till det förra av de av domänstyrelsen framförda alternativa förslagen. Detta sammanfaller även nära med det förslag, som 1918 års proposition innehöll, och torde jag få hänvisa till vad i sagda proposition anfördes till förmån för detsamma.

I förhållande till 1918 års proposition innehåller detta förslag i andra stycket av 1 § sakliga skiljaktigheter i tre hänseenden.

År 1918 föreslogs i andra punkten av nämnda stycke, att undantaget från kravet på tillstånd skulle gälla virke av avsett slag, även då det försålts till livsmedelsnämnd eller annan sådan kommunal myndighet. Nu hava dessa två köparkategorier uteslutits och blott den tredje — enskilda förbrukare — bibehållits. Enligt numera inträdda förhållanden har ett särskilt omnämmande av livsmedelsnämnd ej längre någon betydelse. På grund av domänstyrelsens påpekande, att bränsleinköp för kommunal räkning säkerligen alltid i dessa trakter avse så pass betydande kvantiteter, att de, när bränslet skall anskaffas utanför skifteslaget eller angränsande skifteslag, böra kunna i god tid anmälas och om så erfordras tagas i betraktande vid utstämpling, samt med hänsyn därjämte till att risken för bränslebrist numera i dessa trakter icke torde göra sig så starkt gällande som tidigare under kristiden, anser jag den av styrelsen föreslagna lydelsen i denna del av paragrafen böra antagas.

Framför orden »oundgängligt husbehov» i samma punkt har nu i domänstyrelsens förslag insatts ordet » eget». Med upptagande av de tre år 1918 angivna köparkategorierna kunde detta ord icke här förekomma. Då de här ifrågakommande köparna nu äro inskränkta till enskilda förbrukare, inskräper ordets insättande vad beträffande dessa förbrukare redan år 1918 var avsett, nämligen att avverkningen får ske endast efter det försäljningsavtal om veden slutits mellan skogsägaren och sådan enskild förbrukare, som själv skall använda veden. Jag har fördenskull ingen erinran mot insättandet av sagda ord.

Den tredje ändringen består i att, under det år 1918 föreslogs, att virket skulle före avforslingen vara upphugget till »ved», sistnämnda ord nu ändrats till »kastved». Då domänstyrelsen funnit denna ändring innebära ökad säkerhet mot överträdelser, vill jag förorda densamma. I 9 § bör samma ändring i 1918 års förslag vidtagas.

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet härmed inom jordbruksdepartementet utarbetat förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 9 §§ i förordningen den 18 juni 1915 om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken. Under framhållande att författningsförslaget borde träda i kraft så snart som möjligt, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga samma förslag.

Till vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter förenade sig, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet skulle med den lydelse, bil. — vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Thygesen.
